

**ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อคุณลักษณะของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์
ที่เอื้อต่อการปฏิรูปสื่อ***

**Causal Factors Affecting the Characteristics of Newspaper
Journalists Contributing to Media Reform**

บุบผา เมฆศรีทองคำ¹
Bubpha Makesrithongkum

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยตัวแปรความรู้เชิงวิชาชีพ เจตคติต่อวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ทักษะเชิงวิชาชีพ บุคลิกภาพของผู้สื่อข่าวและจริยธรรมของผู้สื่อข่าวระหว่างนักวิชาชีพในองค์กรหนังสือพิมพ์ที่มีตำแหน่งงานและประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน ตัวอย่าง ได้แก่ นักวิชาชีพในองค์กรหนังสือพิมพ์ ประกอบด้วย ผู้สื่อข่าว หัวหน้าข่าว และบรรณาธิการข่าว รวมจำนวนทั้งสิ้น 400 คน ซึ่งใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติบรรยายและการวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวแปรพหุนามแบบสองทาง (Two-way MANOVA) ผลการวิจัยพบว่า 1) ตำแหน่งงานและประสบการณ์ทำงานมีอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ต่อตัวแปรความรู้เชิงวิชาชีพ เจตคติต่อวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ทักษะเชิงวิชาชีพ บุคลิกภาพของผู้สื่อข่าวและจริยธรรมของผู้สื่อข่าวอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2) ตำแหน่งงานต่างกันมีผลต่อความรู้เชิงวิชาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: คุณลักษณะของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ การปฏิรูปสื่อ นักวิชาชีพ

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the differences of mean values of knowledge, attitudes, skills, personalities and ethics among journalist professionals from newspaper organizations with different work positions and work experiences. The samples were 400 reporters, heads of news desks and news editors from newspaper organizations, selected by using the multi-stage sampling method. Questionnaires were used to collected data, while an descriptive statistics and Two-way MANOVA were used to analyze them. The

*บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายงานการวิจัย “การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ที่เอื้อต่อการปฏิรูปสื่อ” ซึ่งเป็นงานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

This study is apart of “The Development of Indicators of Journalists’ Characteristics Contributing to the Media Reform”: with research financial support from The Thailand Research Fund, and Office of the Higher Education Commission (OHEC)

¹ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

School of Communication Arts, Bangkok University, e-mail: bubpha.m@bu.ac.th

results showed that 1) work positions and work experiences had an interaction effect on knowledge, attitudes, personalities, and ethics with significance level of 0.05, and 2) according to the journalists professionals, different work positions affected their knowledge with statistical significance at the level of 0.05.

Keywords: *The Characteristics of Newspaper Journalists, Media Reform, Journalist Professionals*

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ในสังคมแห่งข้อมูลข่าวสารกล่าวได้ว่า “ผู้สื่อข่าว” ถือเป็นบุคคลหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการทำงานภายในองค์กรหนังสือพิมพ์โดยทำหน้าที่ในการคิดและติดตามประเด็นข่าว การแสวงหาและรวบรวมข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนนำเสนอข้อมูลข่าวสาร หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าผู้สื่อข่าวเป็นผู้ทำหน้าที่ในฐานะนายประตูข่าวสาร (Gatekeeper) นั่นเอง (ขจรจิต บุณนาค, 2555) ด้วยเหตุนี้คุณลักษณะของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์จึงถือเป็นจุดเริ่มต้นที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อกระบวนการทำข่าวของทุกองค์กรหนังสือพิมพ์

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์พบว่า ส่วนใหญ่มุ่งสำรวจคุณลักษณะที่เป็นจริงและคุณลักษณะที่คาดหวังของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ (ศันสนี ชุมนุมมณี, 2533; ปัทมน สีนานุเคราะห์, 2537; จำเริญ คังคะศรี, 2539) นอกจากนี้ยังมีการศึกษาวิจัยของบุบผา เมฆศรีทองคำ (2550) ที่เกี่ยวกับ “การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ที่เอื้อต่อการปฏิรูปสื่อ” ซึ่งผลการวิจัยพบว่าตัวบ่งชี้คุณลักษณะของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ที่เอื้อต่อการปฏิรูปสื่อครอบคลุม 5 องค์ประกอบ โดยองค์ประกอบที่ 1 คือ ด้านความรู้เชิงวิชาชีพ ได้แก่ มีความรู้ในงานข่าวและมีความรู้เชิงบูรณาการ องค์ประกอบที่ 2 คือ ด้านเจตคติต่อวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ได้แก่ มีจิตสำนึกทางวิชาชีพ องค์ประกอบที่ 3 คือ ด้านทักษะเชิงวิชาชีพ ได้แก่ มีทักษะในการทำข่าว มีทักษะการสัมภาษณ์ มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร และสารสนเทศ และมีทักษะการบริหารและรายงานข่าว องค์ประกอบที่ 4 คือ ด้านบุคลิกภาพของผู้สื่อข่าว ได้แก่ มีความใฝ่รู้ มีความอยากรู้อยากเห็น ความมุ่งมั่นและความอดทนต่องานข่าวช่างสังเกต กระตือรือร้น คล่องแคล่วว่องไวและกล้าหาญ มีความสุภาพ อ่อนน้อม และมีมนุษยสัมพันธ์ดี และมีความไว

ในการรับรู้ และองค์ประกอบที่ 5 คือ ด้านจริยธรรมของผู้สื่อข่าว ได้แก่ มีความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์และความถูกต้อง มีความเป็นกลาง อิสระในการเสนอข่าว และเคารพในสิทธิของแหล่งข่าว

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงโครงสร้างภายในองค์กรหนังสือพิมพ์พบว่า ตำแหน่งที่มีความใกล้ชิดและเกี่ยวข้องกับงานข่าว ได้แก่ บรรณาธิการข่าว หัวหน้าข่าว และผู้สื่อข่าว กล่าวคือ บรรณาธิการข่าวเป็นตำแหน่งที่สำคัญที่สุดในห้องข่าวหรือในกองบรรณาธิการโดยจะเป็นผู้ตัดสินใจในการพิจารณาลงพิมพ์ข่าวและภาพทั้งหมด (นรินทร์ นำเจริญ, 2549) ส่วนหัวหน้าข่าวมียุทธศาสตร์สำคัญในการอ่านและตรวจสอบต้นฉบับให้ถูกต้อง เที่ยงตรง (มาลี บุญศิริพันธ์, 2550) และผู้สื่อข่าวเป็นผู้ที่อยู่ในฐานะของผู้สังเกตการณ์และผู้รายงานเหตุการณ์ต่างๆ อย่างมีอาชีพ (McCombs, 1979) นอกจากนี้ ประสพการณ์ทำงานยังมีความสำคัญต่องานข่าวเช่นเดียวกัน ดังผลการศึกษาของ Griffiths (2010) พบว่า ประสพการณ์ของผู้สื่อข่าวหรือบรรณาธิการข่าวเป็นปัจจัยสำคัญต่อการทำงานข่าว เพราะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในกระบวนการตัดสินใจในการประเมินเรื่องราวต่างๆ ซึ่งประกอบด้วยความเกี่ยวข้องกับผู้อ่าน ความถูกต้องของเนื้อหา ความสนใจของสาธารณะ คุณค่าข่าว และคุณค่าในด้านความบันเทิง เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่าทั้งตำแหน่งงานและประสพการณ์ทำงานล้วนมีความสำคัญต่อนักวิชาชีพภายในองค์กรหนังสือพิมพ์ แต่อย่างไรก็ตาม พบว่ายังไม่มีการศึกษาในประเด็นที่ว่าตำแหน่งงานและประสพการณ์ทำงานส่งผลอย่างไรต่อคุณลักษณะของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ซึ่งครอบคลุมใน 5 ด้าน คือ ความรู้เชิงวิชาชีพ เจตคติต่อวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ทักษะเชิงวิชาชีพ บุคลิกภาพของผู้สื่อข่าว และจริยธรรมของผู้สื่อข่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่แม้ว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับประชาชน พ.ศ. 2540 ได้ถูกยกเลิก

ไปภายหลังมีการยึดอำนาจการปกครองแผ่นดินเมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 แต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2549 ก็ยังให้ความสำคัญคุ้มครองในเรื่องสิทธิเสรีภาพโดยมาตรา 3 ที่ระบุไว้ว่า “ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพและความเสมอภาค บรรดาที่ชนชาวไทยเคยได้รับการคุ้มครองตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีอยู่แล้วย่อมได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญนี้” รวมทั้งการที่หนังสือพิมพ์มีการรวมตัวกันประกาศตั้งสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ. 2540 เพื่อปฏิรูปการจัดระเบียบควบคุมกันเองของหนังสือพิมพ์

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงนำมาสู่ความสนใจศึกษา “ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อคุณลักษณะของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ที่เอื้อต่อการปฏิรูปสื่อ” ว่าตำแหน่งงานและประสบการณ์ทำงานส่งผลต่อคุณลักษณะของผู้สื่อข่าวที่เอื้อต่อการปฏิรูปสื่อ ซึ่งประกอบด้วย ความรู้เชิงวิชาชีพ เจตคติต่อวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ทักษะเชิงวิชาชีพ บุคลิกภาพของผู้สื่อข่าวและจริยธรรมของผู้สื่อข่าวหรือไม่อย่างไร ซึ่งสารสนเทศที่ได้จะนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สื่อข่าวที่เอื้อต่อการปฏิรูปสื่อต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยตัวแปรความรู้เชิงวิชาชีพ เจตคติต่อวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ทักษะเชิงวิชาชีพ บุคลิกภาพของผู้สื่อข่าวและจริยธรรมของผู้สื่อข่าวระหว่างนักวิชาชีพในองค์กรหนังสือพิมพ์ที่มีตำแหน่งงานและประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อคุณลักษณะของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ที่เอื้อต่อการปฏิรูปสื่อ
2. องค์กรหนังสือพิมพ์สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนและกำหนดนโยบายการดำเนินงานขององค์กรหนังสือพิมพ์ต่อไป

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์
Sissons (2006) กล่าวว่า การจะเป็นผู้สื่อข่าวที่ดีจะต้องมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. การเป็นนักสื่อสารที่ดี (Good Communicator) โดยผู้สื่อข่าวจะต้องสามารถจัดการกับผู้คนและสถานการณ์ที่หลากหลายอย่างกว้างขวาง นั่นคือ ผู้สื่อข่าวจะต้องไวต่อความรู้สึกของบุคคลต่างๆ และสามารถที่จะบรรลุผลสำเร็จด้วยความมั่นใจในขณะที่กำลังตระหนักถึงแง่มุมข่าวและติดตามข่าว

2. การเป็นผู้สอบถาม (Questioner) เนื่องจากผู้สื่อข่าวต้องการและจำเป็นที่จะรู้ในทุกๆ สิ่งเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือประเด็นที่อยู่ในความสนใจของตน ดังนั้นผู้สื่อข่าวจะต้องเป็นบุคคลที่เต็มไปด้วยคำถามและความตั้งใจที่จะทำให้ข้อเท็จจริงต่างๆ เป็นไปได้มากขึ้น นั่นหมายถึง ในบางครั้งผู้สื่อข่าวจะต้องถามเป็นชุดของคำถามจนกระทั่งประเด็นที่สำคัญที่สุดของเรื่องราวนั้นชัดเจน

3. การเป็นผู้ตัดสินใจที่ดี (Good Judge) ผู้สื่อข่าวที่ไม่ตระหนักถึงเรื่องราวที่เมื่อตนเองต้องเผชิญย่อมส่งผลต่อบรรณาธิการหรือองค์กรข่าว ในฐานะของผู้สื่อข่าวจะต้องไม่ละทิ้งหน้าที่ จะต้องค้นหาคำถามว่า “อะไรคือข่าว” (What is news?) เรียนรู้ว่าเรื่องอะไรที่เป็นเรื่องสำคัญหรือแง่มุมที่น่าสนใจที่สุดที่ควรเน้นและรายละเอียดใดที่ควรละทิ้ง

4. การเป็นผู้พิสูจน์ว่าถูกต้อง/ตรวจสอบว่าจริง (Accurate/Verifier) ผู้สื่อข่าวจะต้องตรวจสอบข้อเท็จจริงด้วยการถามคำถามซึ่งไม่เพียงแต่ถามประชาชนเท่านั้น แต่ต้องถามในสิ่งที่ประชาชนจะบอกด้วย ผู้สื่อข่าวมีหน้าที่จะต้องนำเสนอภาพที่ถูกต้องทั้งหมดเท่าที่จะเป็นไปได้แก่สาธารณชน รวมทั้งต้องพิจารณาเรื่องความถูกต้องซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญ

5. การเป็นนักเขียนที่สามารถ (Able Writer) ผู้สื่อข่าวต้องสามารถแสดงความคิดและข้อมูลในการเขียนด้วยความชัดเจน ดังนั้น รูปแบบการเขียนที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์จึงเป็นสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานสำหรับผู้สื่อข่าว

6. อดทน (Persevering) หากผู้สื่อข่าวปราศจากคุณลักษณะด้านความอดทนจะทำให้ผู้สื่อข่าวไม่สามารถเปิดเผยสิ่งใดๆ

7. กล้าหาญ (Courageous) ผู้สื่อข่าวจำเป็นต้องมีคุณลักษณะด้านความกล้าหาญในหลายๆ สถานการณ์กล้าที่จะไปในที่ซึ่งไม่ได้รับการต้อนรับและต้องเผชิญกับอันตราย กล้าที่จะถามคำถามที่ถูกต้อง แม้บางครั้งจะมีอันตรายก็ตาม ผู้สื่อข่าวต้องทำงานด้วยการนำข้อมูลที่ถูกต้องมารายงานต่อสาธารณชน นอกจากนี้ ผู้สื่อข่าวต้องกล้าที่จะปฏิเสธที่จะตอบคำถาม แต่อย่างไรก็ตาม พบว่าบ่อยครั้งที่ผู้สื่อข่าวที่ยังไม่มีประสบการณ์มักจะกลัวการถามคำถามที่คิดว่าตนเองควรจะรู้คำตอบ ดังนั้น กฎที่ดี คือ “ถ้าผู้สื่อข่าวไม่รู้หรือไม่เข้าใจบางสิ่งบางอย่าง ก็จะมีคนอื่นที่ไม่รู้”

8. อยากรู้อยากเห็น (Curious) ผู้สื่อข่าวต้องเป็นผู้ที่อยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับบุคคล และเหตุการณ์เป็นผู้ที่อยากรู้อะไร (what) อย่างไร (how) เมื่อใด (when) ที่ไหน (where) ใคร (who) และทำไม (why) ดังนั้น ความอยากรู้อยากเห็นจึงเป็นแรงจูงใจสำหรับทุกๆ สิ่งที่ผู้สื่อข่าวต้องทำ

9. สร้างสรรค์ (Creative) หมายถึง คุณลักษณะของผู้สื่อข่าวในการใช้ภาษาในรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของตนเองที่เป็นคนคิดริเริ่มหรือค้นหาวิธีที่สร้างสรรค์ในเรื่องรายนั่นๆ

10. แข่งขันได้ (Competitive) ผู้สื่อข่าวส่วนใหญ่มีการแข่งขันโดยธรรมชาติและมีความสุขในการรายงานข่าวแบบ “Exclusive” ให้แก่องค์กรข่าว ดังนั้น คุณลักษณะการแข่งขันให้ได้เป็นลำดับแรกและเร็วที่สุดจึงเป็นส่วนสำคัญของงานผู้สื่อข่าว

11. มีจริยธรรม (Ethical) ผู้สื่อข่าวส่วนใหญ่มักเผชิญกับการตัดสินใจเชิงจริยธรรมในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งเป็นประจำทุกวัน บางองค์กรข่าวได้ให้แนวทางปฏิบัติ (Guidelines) เชิงจริยธรรมกับผู้สื่อข่าวด้วย สะท้อนให้เห็นว่าคุณลักษณะด้านจริยธรรมเป็นคุณลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งของผู้สื่อข่าว

12. ติดต่อสัมพันธ์ (Contacts) สิ่งแรกที่คุณสื่อข่าวควรจะทำ คือ จัดทำ “สมุดติดต่อ” (Contacts Book) ซึ่งประกอบด้วย ชื่อ ที่อยู่ สถานที่ทำงาน เบอร์โทรศัพท์ เบอร์โทรสาร และอีเมลล์ (e-mail address) ที่สำคัญ คือ ควรมี

การบันทึกเกี่ยวกับความสนใจหรือความชำนาญของบุคคลสำคัญ ด้วยเพื่อประโยชน์ในการติดต่อสัมพันธ์กับผู้ให้ข่าว

13. รู้ข้อมูลอย่างดี (Well Informed) ตลอดชีวิตการทำงานนั้น ผู้สื่อข่าวจะต้องตรวจสอบอย่างละเอียดและแปลความหมายเหตุการณ์ในสิ่งที่ตนรายงาน กระบวนการรายงานข่าว ประกอบด้วย การที่ผู้สื่อข่าวตัดสินใจว่าบุคคลใดที่ผู้สื่อข่าวจะทำการสัมภาษณ์ และข้อเท็จจริงใดที่โดดเด่นที่จะบอกเล่าเรื่องราว ผู้สื่อข่าวจำเป็นต้องสามารถทำการพิจารณาอย่างรอบคอบเกี่ยวกับสิ่งที่มีนัยสำคัญ (Significant) และสิ่งใดที่ไม่มีนัยสำคัญ ผู้สื่อข่าวจะไม่สามารถกระทำสิ่งนี้ได้ดีโดยปราศจากความรู้ทั่วไปที่ถูกต้อง เหมาะสม และมีความคุ้นเคย (Familiarity) กับเหตุการณ์ปัจจุบัน

14. ตระหนักถึงวาระข่าว (News Agenda) ขององค์กรข่าว ซึ่งจะช่วยให้ผู้สื่อข่าวสามารถกำหนดแนวคิด (Ideas) และวางแผนการทำงานข่าวได้

Frost (2010) กล่าวว่า ผู้สื่อข่าวจะต้องมีคุณลักษณะพื้นฐานที่สำคัญ คือ

1. เป็นผู้ที่อยากรู้อยากเห็นอย่างมากเกี่ยวกับผู้คนและเหตุการณ์
2. มีการติดตามอย่างใกล้ชิดในการตัดสินใจที่จะค้นหาว่าจะอะไรกำลังเกิดขึ้น
3. สามารถติดต่อกับบุคคลต่างๆ ได้ และพร้อมที่จะบอกเล่าสิ่งต่างๆ ให้กับผู้สื่อข่าวได้
4. สามารถก่อให้เกิดแนวคิดที่น่าสนใจและที่ใหม่สดเกี่ยวกับเนื้อหาข่าว
5. สามารถที่จะนำเสนอข้อมูลที่รวบรวมมาได้ด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย
6. เป็นผู้ที่อ่านมาก ชอบพบปะ และพูดคุยกับบุคคลต่างๆ และนิยมถามคำถาม
7. สามารถพูดคุยในรูปแบบที่จะทำให้สามารถเข้าไปในสถานที่นั้นๆ และค้นหาว่าใครที่จะเป็นผู้ให้สัมภาษณ์ เพื่อให้ได้เนื้อหา และควรจะไปที่ไหนเพื่อให้ได้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2542) กล่าวถึงคุณลักษณะเด่นของความเป็นผู้สื่อข่าว ได้แก่

1. ความช่างสังเกต โดยผู้สื่อข่าวจะมีสิ่งหนึ่งที่เรียกว่า “nose for news” คือ เป็นพวก “จมูกไว” รู้ว่าอะไรน่าจะเป็นข่าว รู้ว่าข่าวอยู่ที่ไหน ซึ่งเป็นเรื่องแปลกใหม่และสำคัญ

ต่อส่วนรวม รวมทั้งรู้ว่าชาวโหนดมีเงื่อนไข ลึกกลับซับซ้อน ผู้สื่อข่าวจะมีความช่างสังเกตเป็นพิเศษซึ่งเป็นส่วนที่ดี เพราะผู้สื่อข่าวจะเป็นเหมือนกระจกเงาที่สะท้อนให้ประชาชนทราบและเห็นแง่มุมต่างๆ ของสังคม

2. ความเป็นศูนย์กลางที่บ้านหรือตัวแทนปกป้องผลประโยชน์ส่วนรวม กล่าวคือ ใครที่ทำอะไรโดยไม่ถูกต้องมีเงื่อนไข ผู้สื่อข่าวจะเป็นผู้ที่พยายามเปิดเผยข้อมูลต้นลึกหนาบางต่างๆ ให้ประชาชนทราบ เช่น หากนักการเมืองมีการคอร์ปชั่น ผู้สื่อข่าวก็จะไปขุดคุ้ยข้อเท็จจริงแม้จะเสี่ยงอันตรายจากอิทธิพลมืด แต่ก็ยินดีทำเพื่อเปิดโปงความเลวร้ายที่เกิดขึ้นในสังคม

3. ความคิดสร้างสรรค์เชิงวิพากษ์ นั่นคือ ผู้สื่อข่าวจะต้องเป็นคนที่มีความคิดสร้างสรรค์เชิงวิพากษ์ ต้องคิดอยู่เสมอว่าจะสอบถามข้อมูลจากแหล่งข่าวและจะเข้าหาแหล่งข่าวหรือเสาะแสวงหาข้อมูลได้ด้วยวิธีใด อีกทั้งมีกลเม็ดในการนำเสนอและการถ่ายทอดข้อเท็จจริงแก่ผู้อ่านในรูปแบบที่ดึงดูดใจด้วย ที่สำคัญผู้สื่อข่าวจะต้องมีจิตสำนึกของการเป็นนักวิพากษ์สังคมที่ดีและสามารถใช้เหตุผลถกเถียงเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม เพื่อรายงานให้ประชาชนทราบได้

4. ความเห็นแก่ประโยชน์ของมวลชน โดยสะท้อนออกมาจากการเป็นนักวิพากษ์สังคม นักขุดคุ้ยและสืบค้นข้อเท็จจริง เป็นผู้กล้าเสียงภัยต้านอำนาจมืด และมีแนวโน้มยืนอยู่ข้างกลุ่มคนที่เสียเปรียบในสังคม รวมทั้งมีใจปรารถนาช่วยเหลือคนเสียเปรียบให้ได้รับความยุติธรรม ดังนั้น ผู้สื่อข่าวที่ดีจึงไม่เป็นคนที่เห็นแก่ตัว หรือเห็นแก่ประโยชน์เชิงพาณิชย์ แต่จะเป็นผู้ที่มีอุดมการณ์เชิดชูความจริงให้ปรากฏแก่สังคม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ตัวอย่างและวิธีการเลือกตัวอย่าง ได้แก่ นักวิชาชีพในองค์กรหนังสือพิมพ์ ประกอบด้วย ผู้สื่อข่าวหัวหน้าข่าว และบรรณาธิการข่าว รวมจำนวนทั้งสิ้น 400 คน จากหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ รวมจำนวนทั้งหมด 14 ชื่อฉบับ ด้วยวิธีการสุ่มหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) กำหนดขนาดตัวอย่างโดยคำนวณจาก 5 เท่าของจำนวนตัวแปรทั้งหมด 79 ตัวแปร ตามหลักการของ Hair, Anderson and William (1995) ดังนั้น ขนาดของตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวน

ทั้งสิ้น 395 คน อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยได้ปรับขนาดของตัวอย่างเพิ่มเป็นจำนวนรวมทั้งสิ้น 400 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ จำนวน 2 ตัวแปร ได้แก่ 1) ตำแหน่งงาน และ 2) ประสบการณ์ทำงาน และตัวแปรตาม ได้แก่ คุณลักษณะของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ ประกอบด้วย 5 ตัวแปร ได้แก่ ความรู้เชิงวิชาชีพ เจตคติต่อวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ทักษะเชิงวิชาชีพ บุคลิกภาพของผู้สื่อข่าว และจริยธรรมของผู้สื่อข่าว

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล โดยข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และปลายเปิด และตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ที่เอื้อต่อการปฏิรูปสื่อ โดยข้อคำถามมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ความรู้เชิงวิชาชีพ เจตคติต่อวิชาชีพ หนังสือพิมพ์ ทักษะเชิงวิชาชีพ บุคลิกภาพของผู้สื่อข่าว และจริยธรรมของผู้สื่อข่าว ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและยืนยันความเหมาะสมของเครื่องมือ จำนวน 15 คน พร้อมปรับปรุงข้อคำถาม หลังจากนั้นนำไปทดลองใช้กับนักวิชาชีพในองค์กรหนังสือพิมพ์ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน วิเคราะห์ค่าความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Method) โดยใช้การประมาณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่า ข้อคำถามในแต่ละด้านมีค่าความเที่ยงอยู่ระหว่าง 0.948 ถึง 0.952 แสดงว่าแบบสอบถามมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อศึกษาลักษณะการแจกแจงของตัวแปร และใช้สถิติอ้างอิงวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความรู้เชิงวิชาชีพ เจตคติต่อวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ทักษะเชิงวิชาชีพ บุคลิกภาพของผู้สื่อข่าวและจริยธรรมของผู้สื่อข่าวโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวแปรพหุนามแบบสองทาง (Two-way MANOVA) ชนิด 5×2 เนื่องจากตัวแปรตามเป็นตัวแปรต่อเนื่อง (Metric Variables) มี 5 ตัวแปร ได้แก่ ความรู้เชิงวิชาชีพ เจตคติต่อวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ทักษะเชิงวิชาชีพ บุคลิกภาพของผู้สื่อข่าวและจริยธรรมของผู้สื่อข่าว และ

ตัวแปรปัจจัยตำแหน่งงานและประสบการณ์ทำงานเป็นตัวแปรไม่ต่อเนื่อง (Non-metric Variables) โดยมุ่งศึกษาปัจจัยด้านตำแหน่งงานและประสบการณ์ทำงานที่ส่งผลต่อความรู้เชิงวิชาชีพ เจตคติต่อวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ทักษะเชิงวิชาชีพ บุคลิกภาพของผู้สื่อข่าวและจริยธรรมของผู้สื่อข่าวจากการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของตัวแปรตามทั้งห้าระหว่างปัจจัยตำแหน่งงาน 3 ด้าน คือ ผู้สื่อข่าว หัวหน้าข่าว และบรรณาธิการข่าว และประสบการณ์ทำงาน 2 ด้าน คือ มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ปี และมากกว่า 10 ปี หากผลการวิเคราะห์พบอิทธิพลของปัจจัยทั้งสองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยวิเคราะห์ต่อด้วยความแปรปรวนสองทางแยกตามตัวแปรตามทีละตัวแปร

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรความรู้เชิงวิชาชีพ เจตคติต่อวิชาชีพ หนังสือพิมพ์ ทักษะเชิงวิชาชีพ บุคลิกภาพของผู้สื่อข่าว และจริยธรรมของผู้สื่อข่าวจำแนกตามตำแหน่งงานและประสบการณ์ทำงาน

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของตัวแปรความรู้เชิงวิชาชีพ เจตคติต่อวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ทักษะเชิงวิชาชีพ บุคลิกภาพของผู้สื่อข่าวและจริยธรรมของผู้สื่อข่าวจำแนกตามตัวแปร

อิสระ 2 ตัว คือ ตำแหน่งงานและประสบการณ์ทำงานพบว่า กลุ่มบรรณาธิการที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ปี มีค่าเฉลี่ยของตัวแปรความรู้เชิงวิชาชีพ เจตคติต่อวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ทักษะเชิงวิชาชีพ บุคลิกภาพของผู้สื่อข่าวและจริยธรรมของผู้สื่อข่าวสูงสุด (Mean = 3.733, 4.091, 3.982, 3.912 และ 4.054 ตามลำดับ) รายละเอียดผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 1 และภาพที่ 1

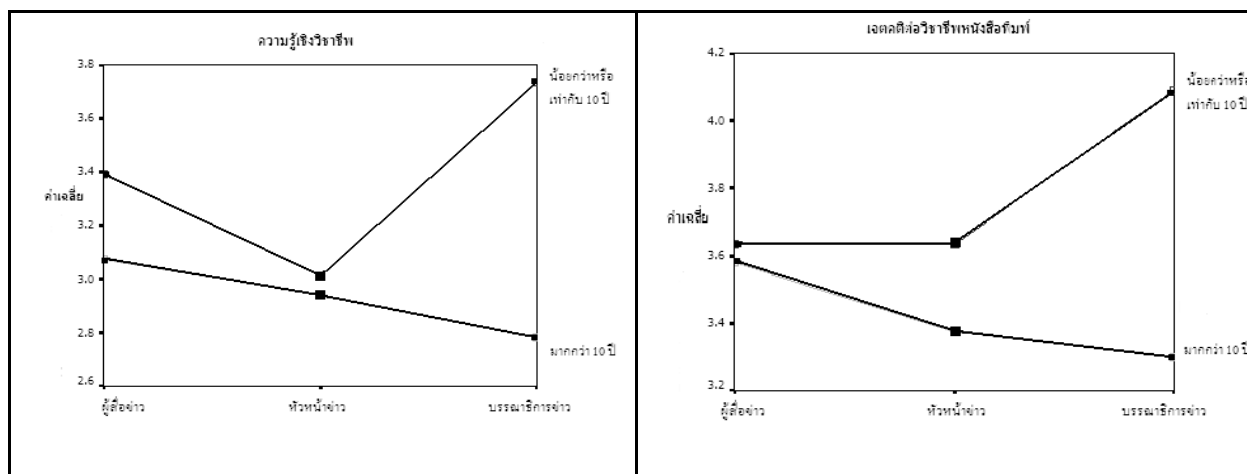
อย่างไรก็ตาม ก่อนการวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวแปรพหุนามแบบสองทาง (Two-way MANOVA) ผู้วิจัยทำการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น โดยผลการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามโดยใช้ Bartlett's Test of Sphericity พบว่า เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมภายในกลุ่มไม่เป็นเมทริกซ์เอกลักษณะ ผลการตรวจสอบความเป็นเอกพันธ์ของเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมของตัวแปรโดยใช้ Box's M Test และ Levene's Test พบว่า เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมของตัวแปรระหว่างกลุ่มนักวิชาชีพในองค์กรหนังสือพิมพ์ทั้ง 6 กลุ่ม มีค่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกตัวแปรอิสระ และความแปรปรวนของกลุ่มนักวิชาชีพในองค์กรหนังสือพิมพ์ทั้ง 6 กลุ่มแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่าตัวแปรตามทุกตัวมีความสัมพันธ์กันเหมาะสมที่จะใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวแปรพหุนามแบบสองทางได้ ดังตารางที่ 1

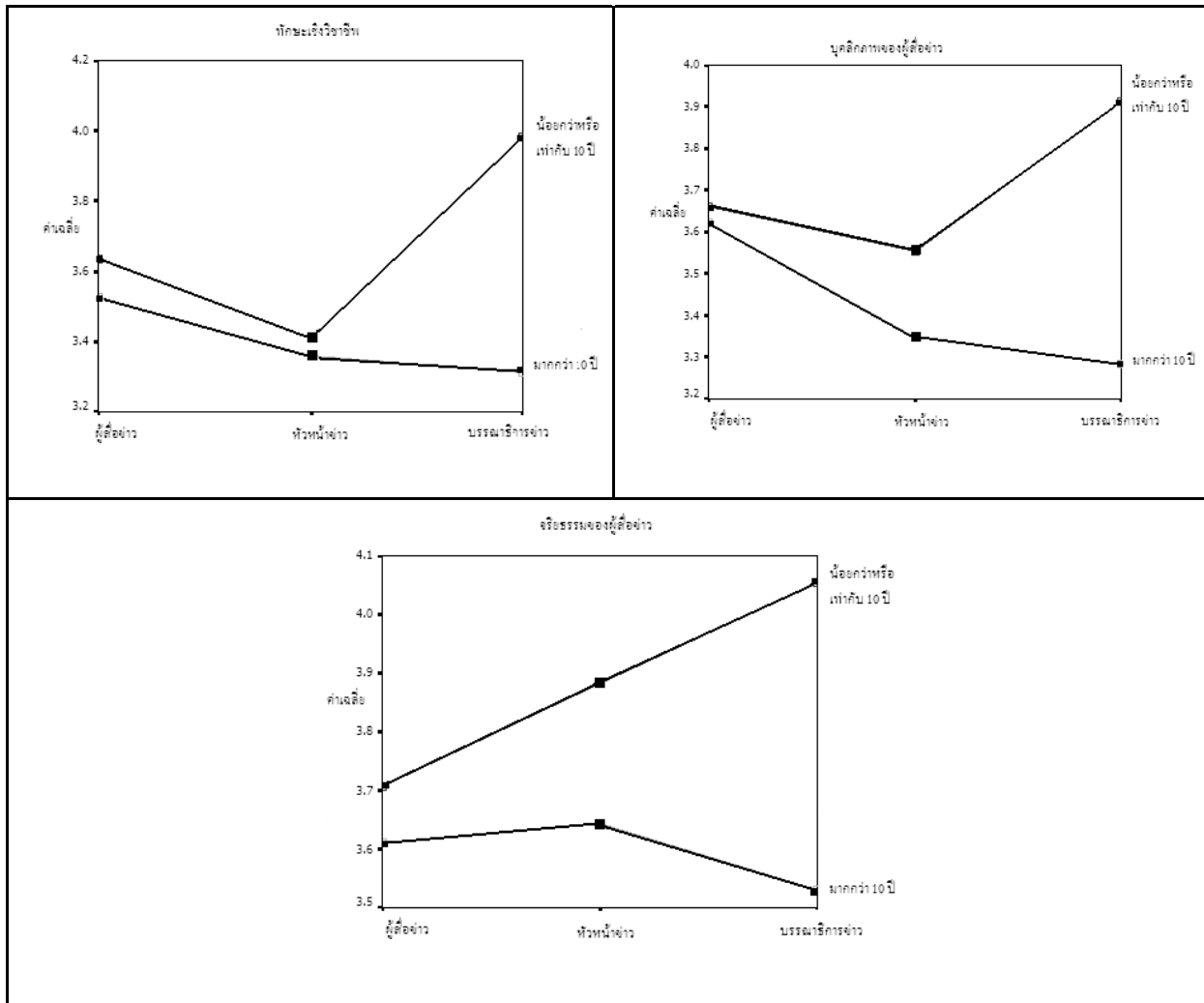
ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรความรู้เชิงวิชาชีพ เจตคติต่อวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ทักษะเชิงวิชาชีพ บุคลิกภาพของผู้สื่อข่าวและจริยธรรมของผู้สื่อข่าวจำแนกตามตำแหน่งงานและประสบการณ์ทำงาน

ตัวแปรตาม	ประสบการณ์ทำงาน	ตำแหน่งงาน									รวม		
		ผู้สื่อข่าว			หัวหน้าข่าว			บรรณาธิการข่าว			Mean	S.D.	n
		Mean	S.D.	n	Mean	S.D.	n	Mean	S.D.	n			
ความรู้เชิงวิชาชีพ	น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ปี	3.390	0.620	260	3.011	0.814	15	3.733	-	1	3.370	0.636	276
	มากกว่า 10 ปี	3.073	0.536	57	2.940	0.627	40	2.782	0.490	27	2.966	0.565	124
	รวม	3.333	0.617	317	2.959	0.676	55	2.816	0.513	28	3.245	0.642	400
Levene's Test: F=1.367, df1=5, df2=394, Sig.=0.236													
เจตคติต่อวิชาชีพหนังสือพิมพ์	น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ปี	3.634	0.613	260	3.636	0.605	15	4.091	-	1	3.635	0.611	276
	มากกว่า 10 ปี	3.582	0.614	57	3.373	0.624	40	3.296	0.629	27	3.452	0.627	124
	รวม	3.624	0.612	317	3.445	0.624	55	3.325	0.635	28	3.579	0.621	400
Levene's Test: F=0.462, df1=5, df2=394, Sig.=0.805													

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรความรู้เชิงวิชาชีพ เจตคติต่อวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ทักษะเชิงวิชาชีพ บุคลิกภาพของผู้สื่อข่าวและจริยธรรมของผู้สื่อข่าวจำแนกตามตำแหน่งงานและประสบการณ์ทำงาน (ต่อ)

ทักษะเชิงวิชาชีพ	น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ปี	3.633	0.479	260	3.409	0.463	15	3.982	-	1	3.623	0.480	276
	มากกว่า 10 ปี	3.527	0.579	57	3.358	0.505	40	3.314	0.480	27	3.426	0.540	124
	รวม	3.614	0.499	317	3.372	0.490	55	3.338	0.488	28	3.562	0.507	400
Levene's Test: F=0.926, df1=5, df2=394, Sig.=0.464													
บุคลิกภาพของผู้สื่อข่าว	น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ปี	3.662	0.509	260	3.554	0.476	15	3.912	-	1	3.657	0.507	276
	มากกว่า 10 ปี	3.622	0.640	57	3.349	0.600	40	3.283	0.506	27	3.460	0.615	124
	รวม	3.654	0.534	317	3.405	0.572	55	3.305	0.510	28	3.596	0.549	400
Levene's Test: F=1.014, df1=5, df2=394, Sig.=0.409													
จริยธรรมของผู้สื่อข่าว	น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ปี	3.707	0.599	260	3.882	0.523	15	4.054	-	1	3.718	0.595	276
	มากกว่า 10 ปี	3.611	0.726	57	3.644	0.686	40	3.531	0.554	27	3.604	0.675	124
	รวม	3.690	0.624	317	3.709	0.650	55	3.550	0.552	28	3.682	0.622	400
Levene's Test: F=1.439, df1=5, df2=394, Sig.=0.209													
Bartlett's $\chi^2=1149.470$, df=14, Sig.=0.000													
Box's M Test=79.917, F=1.235, df1=60, df2=15125.098 Sig.=0.105													





ภาพที่ 1 กราฟแสดงค่าเฉลี่ยของความรู้เชิงวิชาชีพ เจตคติต่อวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ทักษะเชิงวิชาชีพ บุคลิกภาพของผู้สื่อข่าวและจริยธรรมของผู้สื่อข่าวของนักวิชาชีพในองค์กรหนังสือพิมพ์ ที่จำแนกตามตำแหน่งงานและประสบการณ์ทำงาน

2. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวแปรพหุนามแบบสองทางของตัวแปรความรู้เชิงวิชาชีพ เจตคติต่อวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ทักษะเชิงวิชาชีพ บุคลิกภาพของผู้สื่อข่าวและจริยธรรมของผู้สื่อข่าวจำแนกตามตำแหน่งงานและประสบการณ์ทำงาน

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวแปรพหุนามแบบสองทาง (Two-way MANOVA) ของตัวแปรความรู้เชิงวิชาชีพ เจตคติต่อวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ทักษะเชิงวิชาชีพ บุคลิกภาพของผู้สื่อข่าวและจริยธรรมของผู้สื่อข่าวเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยตัวแปรความรู้เชิงวิชาชีพ เจตคติต่อวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ทักษะเชิงวิชาชีพ บุคลิกภาพของ

ผู้สื่อข่าวและจริยธรรมของผู้สื่อข่าวของนักวิชาชีพในองค์กรหนังสือพิมพ์ที่มีตำแหน่งงานและประสบการณ์ทำงานแตกต่างกันพบว่า ตำแหน่งงานและประสบการณ์ทำงานมีอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ต่อตัวแปรความรู้เชิงวิชาชีพ เจตคติต่อวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ทักษะเชิงวิชาชีพ บุคลิกภาพของผู้สื่อข่าวและจริยธรรมของผู้สื่อข่าวอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่มีอิทธิพลหลักของตัวแปรตำแหน่งงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นั่นคือ ค่าเฉลี่ยตัวแปรความรู้เชิงวิชาชีพ เจตคติต่อวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ทักษะเชิงวิชาชีพ บุคลิกภาพของผู้สื่อข่าวและจริยธรรมของผู้สื่อข่าวของนักวิชาชีพในองค์กรหนังสือพิมพ์ที่มีตำแหน่งงาน

ต่างกันมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่ผู้สื่อข่าวมีค่าเฉลี่ยความรู้เชิงวิชาชีพสูงกว่าหัวหน้าข่าวและบรรณาธิการข่าวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในขณะที่ค่าเฉลี่ยตัวแปรทั้ง 5 ตัวของนักวิชาชีพในองค์กรหนังสือพิมพ์ที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เนื่องจากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวแปรพหุนามแบบสองทางพบว่ามีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยตัวแปรความรู้เชิงวิชาชีพ เจตคติต่อวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ทักษะเชิง

วิชาชีพ บุคลิกภาพของผู้สื่อข่าวและจริยธรรมของผู้สื่อข่าวระหว่างนักวิชาชีพในองค์กรหนังสือพิมพ์ที่มีตำแหน่งงานต่างกัน ผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-way ANOVA) ผลการวิเคราะห์พบว่าตำแหน่งงานและประสบการณ์ทำงานมีอิทธิพลปฏิสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่มีอิทธิพลหลักของตำแหน่งงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นั่นคือตำแหน่งงานต่างกันมีผลต่อความรู้เชิงวิชาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวแปรพหุนามแบบสองทางของตัวแปรความรู้เชิงวิชาชีพ เจตคติต่อวิชาชีพ หนังสือพิมพ์ ทักษะเชิงวิชาชีพ บุคลิกภาพของผู้สื่อข่าวและจริยธรรมของผู้สื่อข่าวที่จำแนกตามตำแหน่งงาน และประสบการณ์ทำงาน

ตัวแปรต้น	ค่าสถิติ	Value	F	Hypothesis df	Error df	Sig.	Observed Power
ตำแหน่งงาน	Pillai's Trace	0.047	1.896	10.000	782.000	0.042	0.865
	Wilks' Lambda	0.953	1.911	10.000	780.000	0.041	0.868
	Hotelling's Trace	0.050	1.926	10.000	778.000	0.039	0.871
	Roy's Largest Root	0.048	3.727	5.000	391.000	0.003	0.932
ประสบการณ์ทำงาน	Pillai's Trace	0.012	0.978	5.000	390.000	0.431	0.350
	Wilks' Lambda	0.988	0.978	5.000	390.000	0.431	0.350
	Hotelling's Trace	0.013	0.978	5.000	390.000	0.431	0.350
	Roy's Largest Root	0.013	0.978	5.000	390.000	0.431	0.350
ตำแหน่งงาน*ประสบการณ์ทำงาน	Pillai's Trace	0.029	1.162	10.000	782.000	0.313	0.616
	Wilks' Lambda	0.971	1.163	10.000	780.000	0.313	0.616
	Hotelling's Trace	0.030	1.164	10.000	778.000	0.312	0.617
	Roy's Largest Root	0.026	2.002	5.000	391.000	0.077	0.671
Tests of Between-Subjects Effects							

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวแปรพหุนามแบบสองทางของตัวแปรความรู้เชิงวิชาชีพ เจตคติต่อวิชาชีพ หนังสือพิมพ์ ทักษะเชิงวิชาชีพ บุคลิกภาพของผู้สื่อข่าวและจริยธรรมของผู้สื่อข่าวที่จำแนกตามตำแหน่งงาน และประสบการณ์ทำงาน (ต่อ)

แหล่งความแปรปรวน	ตัวแปรตาม	SS	df	MS	F	Sig.	Observed Power
ตำแหน่งงาน	ความรู้เชิงวิชาชีพ	2.337	2	1.169	3.140	0.044	0.602
	เจตคติต่อวิชาชีพหนังสือพิมพ์	0.420	2	0.210	0.555	0.574	0.142
	ทักษะเชิงวิชาชีพ	1.412	2	0.706	2.864	0.058	0.560
	บุคลิกภาพของผู้สื่อข่าว	1.278	2	0.639	2.209	0.111	0.450
	จริยธรรมของผู้สื่อข่าว	0.433	2	0.216	0.559	0.572	0.143
ประสบการณ์ทำงาน	ความรู้เชิงวิชาชีพ	1.563	1	1.563	4.200	0.051	0.534
	เจตคติต่อวิชาชีพหนังสือพิมพ์	1.071	1	1.071	2.833	0.093	0.390
	ทักษะเชิงวิชาชีพ	0.593	1	0.593	2.405	0.122	0.340
	บุคลิกภาพของผู้สื่อข่าว	0.664	1	0.664	2.297	0.130	0.327
	จริยธรรมของผู้สื่อข่าว	0.638	1	0.638	1.649	0.200	0.249
ตำแหน่งงาน*ประสบการณ์ทำงาน	ความรู้เชิงวิชาชีพ	0.971	2	0.486	1.305	0.272	0.282
	เจตคติต่อวิชาชีพหนังสือพิมพ์	0.867	2	0.434	1.147	0.319	0.252
	ทักษะเชิงวิชาชีพ	0.338	2	0.169	0.687	0.504	0.166
	บุคลิกภาพของผู้สื่อข่าว	0.539	2	0.269	0.931	0.395	0.211
	จริยธรรมของผู้สื่อข่าว	0.331	2	0.166	0.428	0.652	0.119
Error	ความรู้เชิงวิชาชีพ	146.627	394	0.372			
	เจตคติต่อวิชาชีพหนังสือพิมพ์	148.911	394	0.378			
	ทักษะเชิงวิชาชีพ	97.094	394	0.246			
	บุคลิกภาพของผู้สื่อข่าว	113.968	394	0.289			
	จริยธรรมของผู้สื่อข่าว	152.598	394	0.387			
Corrected Total	ความรู้เชิงวิชาชีพ	164.352	399				
	เจตคติต่อวิชาชีพหนังสือพิมพ์	153.857	399				
	ทักษะเชิงวิชาชีพ	102.347	399				
	บุคลิกภาพของผู้สื่อข่าว	120.336	399				
	จริยธรรมของผู้สื่อข่าว	154.458	399				

*p<0.05

ผลการวิเคราะห์ต่อเนื่องด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-way ANOVA) ของตัวแปรตามทั้ง 5 ตัวแปรแยกเป็นรายตัวแปรพบว่า อิทธิพลปฏิสัมพันธ์และอิทธิพลหลักของตัวแปรประสบการณ์ทำงานไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ มีแต่อิทธิพลหลักของตัวแปรตำแหน่งงานที่มี

นัยสำคัญทางสถิติเฉพาะตัวแปรตามความรู้เชิงวิชาชีพ ผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบภายหลังด้วย Bonferroni เป็นรายคู่พบว่าผู้สื่อข่าวมีค่าเฉลี่ยความรู้เชิงวิชาชีพสูงกว่าหัวหน้าข่าวและบรรณาธิการข่าว ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบภายหลังของค่าเฉลี่ยความรู้เชิงวิชาชีพจำแนกตามตำแหน่งงาน

ตัวแปรตาม	ตำแหน่งงาน กลุ่ม (I)	ตำแหน่งงาน กลุ่ม (J)	Mean Difference (I-J)	Std. Error	p
ความรู้เชิงวิชาชีพ	ผู้สื่อข่าว	หัวหน้าข่าว	0.374*	0.089	0.000
		บรรณาธิการข่าว	0.517*	0.120	0.000

*p<0.05

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิเคราะห์ที่อิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งงานและประสบการณ์ทำงานที่ทำให้ตัวแปรความรู้เชิงวิชาชีพ เจตคติต่อวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ทักษะเชิงวิชาชีพ บุคลิกภาพของผู้สื่อข่าวและจริยธรรมของผู้สื่อข่าวแตกต่างกันพบว่า ปัจจัยด้านตำแหน่งงานและประสบการณ์ทำงานไม่มีอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ต่อตัวแปรความรู้เชิงวิชาชีพ เจตคติต่อวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ทักษะเชิงวิชาชีพ บุคลิกภาพของผู้สื่อข่าวและจริยธรรมของผู้สื่อข่าว ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากว่าในการทำงานด้านข่าวขององค์กรหนังสือพิมพ์อาจมีปัจจัยอื่นๆ ที่เข้ามามีผลต่อความรู้เชิงวิชาชีพ เจตคติต่อวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ทักษะเชิงวิชาชีพ บุคลิกภาพของผู้สื่อข่าวและจริยธรรมของผู้สื่อข่าว เช่น ปัจจัยด้านอิทธิพลจากนายทุน/นักการเมือง/กลุ่มผู้มีอิทธิพล นโยบายการทำงานของหนังสือพิมพ์ เวลาในการทำงาน หรือการแข่งขันในการทำงานของสื่อมวลชนเอง เป็นต้น ด้วยเหตุนี้จึงเป็นผลให้ปัจจัยด้านตำแหน่งงานและประสบการณ์ทำงานไม่มีอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ต่อตัวแปรความรู้เชิงวิชาชีพ เจตคติต่อวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ทักษะเชิงวิชาชีพ บุคลิกภาพของผู้สื่อข่าวและจริยธรรมของผู้สื่อข่าว

2. จากผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยตัวแปรความรู้เชิงวิชาชีพ เจตคติต่อวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ทักษะเชิงวิชาชีพ บุคลิกภาพของผู้สื่อข่าวและจริยธรรมของผู้สื่อข่าวที่จำแนกตามตำแหน่งงานและประสบการณ์ทำงานพบว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดความแตกต่างของตัวแปรความรู้เชิงวิชาชีพ คือ ตำแหน่งงานโดยพบว่า ผู้สื่อข่าวมีค่าเฉลี่ยความรู้เชิงวิชาชีพสูงกว่าหัวหน้าข่าวและบรรณาธิการข่าวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากว่าผู้สื่อข่าวเป็นบุคคลแรกที่จะเกี่ยวข้องหรือคลุกคลีอยู่กับเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม โดยจะทำหน้าที่ในการคิดและติดตามประเด็นข่าว ตลอดจนเป็นผู้ที่ทำ

หน้าที่ในการแสวงหาและรวบรวมข้อมูลเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละวันเพื่อนำเสนอเป็นข่าวผ่านหน้าหนังสือพิมพ์ ดังที่ซจรจิต บุณาค (2555) กล่าวว่าผู้สื่อข่าวเป็นผู้ทำหน้าที่ในฐานะนายประตูข่าวสาร (Gatekeeper) ดังนั้น จึงจำเป็นที่ผู้สื่อข่าวจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในประเด็นต่างๆ ที่จะนำเสนอเป็นข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์เพื่อที่จะสามารถตอบสนองความต้องการของผู้อ่านได้อย่างครบถ้วนและถูกต้องแม่นยำ ด้วยเหตุนี้จึงเป็นผลให้ปัจจัยเชิงสาเหตุ คือ ตำแหน่งงานเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อตัวแปรความรู้เชิงวิชาชีพ

ข้อเสนอแนะ

1. จากข้อค้นพบในการวิจัยนี้พบว่าตำแหน่งงานเป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความรู้เชิงวิชาชีพ ดังนั้น องค์กรหนังสือพิมพ์ควรเน้นให้ความสำคัญในด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือการอบรมเชิงปฏิบัติการในประเด็นต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่องานข่าวที่สอดคล้องกับตำแหน่งงานภายในองค์กรหนังสือพิมพ์

2. ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษานักวิชาชีพในองค์กรหนังสือพิมพ์จากหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรมีการศึกษาจากนักวิชาชีพในองค์กรหนังสือพิมพ์ที่เป็นหนังสือพิมพ์ที่มุ่งเน้นกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น หนังสือพิมพ์ที่มุ่งเน้นด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ หรือด้านกีฬา เป็นต้น

3. ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจที่มุ่งเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเวลาเดียวเท่านั้น ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรมีการศึกษาโดยมุ่งเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเวลาที่แตกต่างกันเพื่อนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบซึ่งจะทำให้ได้ข้อค้นพบจากผลการวิจัยที่มีความลึกซึ้งและเป็นประโยชน์ต่อองค์กรหนังสือพิมพ์มากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2542). *คนเฝ้าสื่อ: วิพากษ์เพรียกเรียกสื่อไทยให้ปฏิรูป*. กรุงเทพฯ: บริษัทซัคเซสมิเดีย จำกัด.
- ขจรจิต บุณนาค. (2555). นักข่าวควรทำอะไรเมื่อพบกับการสร้างข่าว. *วารสารนักบริหาร*, 32(2), 150-161.
- จำเริญ คังคะศรี. (2539). *การพัฒนาบุคลากรผู้สื่อข่าวในวงการวิชาชีพหนังสือพิมพ์: เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้สื่อข่าวกับฝ่ายพัฒนาบุคลากรของสำนักพิมพ์ (ภาคนิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์)*.
- นรินทร์ นำเจริญ. (2549). *ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการรายงานข่าว*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุบผา เมฆศรีทองคำ. (2550). *การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ที่เอื้อต่อการปฏิรูปสื่อ [รายงานวิจัย]*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ปัทมน สีนานเคราะห์. (2537). *คุณลักษณะที่เป็นจริงและคุณลักษณะที่คาดหวังของนักข่าวเศรษฐกิจในทัศนะของนักข่าวเองและบรรณาธิการข่าว (วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)*.
- มาลี บุญศิริพันธ์. (2550). *วารสารศาสตร์เบื้องต้น : ปรัชญาและแนวคิด*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศันสนี ชุมนมมณี. (2533). *คุณลักษณะของนักข่าวและบทบาทในการพัฒนาสังคม: เปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณาธิการกับอาจารย์ผู้สอนวิชาการหนังสือพิมพ์. (วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)*.
- Frost, C. (2010). *Reporting for journalists* (2nd ed.). New York, NY: Routledge.
- Hair Jr, J. F., Anderson, R. E., Tatham, R. L., & William, C. (1995). *Black (1995), Multivariate data analysis with readings*. NJ:Prentice Hall.

Griffiths, N. (2010). *Factors affecting the decision making of news editors in South Africa*. The Gordon Institute of Business Science: University of Pretoria.

McCombs, M. E. (1979). *Using mass communication theory*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.

Sissons, H. (2006). *Practical journalism : How to write news*. Thousand Oaks, California: SAGE Publications.



รองศาสตราจารย์ ดร.บุบผา เมฆศรีทองคำ สำเร็จการศึกษาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต (สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิจัยการศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วารสารศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาสื่อสารมวลชน) วารสารศาสตรบัณฑิต (สาขาหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์) ประกาศนียบัตรบัณฑิตการวิจัยทางสังคม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มีผลงานทางวิชาการประเภทงานวิจัย เช่น 1) การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ที่เอื้อต่อการปฏิรูปสื่อ 2) สภาพการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตของเด็กและเยาวชนไทยตามช่วงพัฒนาการแห่งวัย 3) การศึกษาสภาพการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา 4) บทบาทและความคาดหวังต่อสภากาหนังสือพิมพ์แห่งชาติในการกำกับจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ และ 5) พฤติกรรมการบริโภคข่าวของคนต่างวัยในสังคมไทย